

การวิจัยในยุคของโลกไร้พรมแดน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปริญญ์ เกื้อหนุน

มนุษย์เราได้สร้างอารยธรรม สังคม และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ขึ้นในโลกนี้มากมายอย่างน่าอัศจรรย์ การสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เกิดจากพลังสติปัญญา พลังความคิดที่มนุษย์ได้เรียนรู้ ถ่ายทอด สืบส่ง สรุปลงเป็นกฎเกณฑ์ เป็นระบบความคิด และความเป็นจริง แล้วนำความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้มาดัดแปลงเป็นการปฏิบัติ สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งก่อสร้าง เครื่องจักร เทคโนโลยี ระบบระเบียบการปฏิบัติงานต่าง ๆ เราจะเห็นว่าตลอดระยะเวลาของประวัติศาสตร์แห่งมวลมนุษยชาติ

และการวิวัฒนาการของมวลมนุษย์ทั้งหลาย เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ค้นหาความจริงต่าง ๆ และแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อควบคุมธรรมชาติ ควบคุมสังคม ควบคุมสภาพรอบตัวให้สอดคล้องกับที่ตนเองต้องการ หรือสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

การวิจัยได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตมนุษย์อยู่ตลอดเวลาและเป็นเวลายาวนานมาแล้ว แต่ในอดีตอาจจะไม่เป็นระบบระเบียบที่ชัดเจนอย่างปัจจุบัน เช่น การสร้างป้อมิถของชาวอียิปต์ การวัดพื้นที่ริมแม่น้ำไนล์หลังจาก

* อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ : กศ.ม. (ภาษาและวรรณคดีอังกฤษ)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

น้ำท่วมลดลง การทดลองเรื่องแรงโน้มถ่วงของโลกของ เซอร์ไอแซค นิวตัน การสร้างสะพานโค้งในยุคหลายร้อยปี ในอดีต การสร้างกำแพงเมืองจีน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็น เครื่องยืนยันว่าการวิจัยได้มีมาตั้งแต่อดีต เป็นคุณลักษณะ อย่างหนึ่งที่มนุษย์นำมาใช้แก้ปัญหา และสร้างสรรค์สิ่ง ต่าง ๆ สังคมใดที่ขาดการวิจัย ขาดการค้นคว้าศึกษา ก็จะเป็นสังคมล้าหลัง ไร้ทิศทาง

การวิจัย คือ อะไร การวิจัยมีคำจำกัดความ มากมาย แต่ก็ไม่ได้แตกต่างกันมากนัก ผู้เขียนจึงขอสรุป ความหมายของการวิจัยไว้ว่า

การวิจัย คือ กระบวนการค้นคว้าหาความจริง ภายในขอบเขตที่กำหนดไว้อย่างมีระบบ ตามระเบียบ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในอธิบายหรือ ทำนาย (Explanation or Prediction) หรือเพื่อที่จะนำ มาช่วยในการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างมี ประสิทธิภาพ เราจึงเห็นได้ว่าบทบาทของการวิจัยมีบทบาท ที่สร้างสรรค์มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการทำนาย เพราะผล ของการวิจัยบางเรื่อง เราสามารถนำไปพยากรณ์หรือ ทำนายอนาคตได้ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น หรือมีแนวโน้มอย่างไร เพื่อเราสามารถจะเตรียมตัวรับสถานการณ์ได้ การวิจัยยัง สามารถอธิบายปัญหา หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่าสิ่งใดเป็น สาเหตุที่ทำให้เกิดผลนั้น ๆ หรือสิ่งใดเป็นผลที่มาจาก สาเหตุนั้น การวิจัยยังสามารถทำให้เราเรียนรู้สภาพและ ลักษณะของปัญหาหรือบางสิ่งบางอย่างว่าเป็นอย่างไร สำหรับนักวางแผนการวิจัย สามารถนำไปกำหนดหรือ วางแผนควบคุมสิ่งต่าง ๆ ได้ ในด้านการพัฒนาไม่ว่า

พัฒนาบุคคล การทำงาน และในทุกระดับสังคมก็ต้องอาศัย การวิจัยในการศึกษาวางแผนการพัฒนา

ความจำเป็นของการวิจัย

การวิจัยมีความจำเป็นมากขึ้นตามลำดับ ยิ่ง สังคมเจริญรุดหน้าเพียงใด ความจำเป็นของการวิจัยก็มี มากขึ้นเพียงนั้น ทั้งนี้ เพราะความสลับซับซ้อนต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นตามความก้าวหน้าของยุคสมัย ยกตัวอย่างทาง ด้านโรคภัยไข้เจ็บ ในอดีตเราไม่เคยเผชิญกับโรคเอดส์ และโรคพิษสารต่าง ๆ เหมือนปัจจุบัน มนุษย์จำต้องอาศัย การศึกษาวิจัยเพื่อหาทางกำจัดหรือป้องกันโรคนี้ หรือแม้ แด่มะเร็ง ซึ่งเป็นโรคที่เกิดขึ้นหลายปีแล้ว มนุษย์ก็ไม่สามารถเอาชนะโรคร้ายนี้ได้เช่นกัน ดังนั้น การวิจัยจึงมี บทบาทในการหาคำตอบให้กับการจัดโรคภัยเหล่านี้

ถ้าเรามองในด้านจิตใจของบุคคลก็จะพบว่า ปัจจุบันมีปัญหาต่าง ๆ ที่เราคาดไม่ถึงว่าจะเกิดขึ้นใน สังคม เช่น การที่พ่อข่มขืนลูก ลูกข่มขืนแม่ ลูกศิษย์ ข่มขืนครู ลูกฆ่าพ่อ พ่อฆ่าลูก เมื่ออ่านข่าวในหน้าหนังสือ พิมพ์พบข่าวเหล่านี้แล้วรู้สึกใจหดหู่ คิดว่าไม่ใช่โลกมนุษย์ แน่หรือ แต่เราก็ต้องยอมรับความจริงว่า ใช่แน่นอน ดังนั้น การวิจัยต้องมีส่วนให้คำตอบว่าในสภาพสังคมอย่างนี้ ทำไมมนุษย์จึงมีพฤติกรรมอย่างนี้ มีแรงจูงใจใดที่ทำให้คน แต่ละคนมีพฤติกรรมแปลกพิสดาร เบี่ยงเบน โหดเหี้ยม อย่างนี้ การวิจัยไม่เพียงแต่ศึกษาในส่วนของเฉพาะ ตัวบุคคล แต่ยังต้องศึกษาในลักษณะรวมของสังคม ชุมชน กลุ่มชน หรือประเทศด้วย เพราะความสลับซับซ้อนของ สังคมก็มีมากขึ้นตามลำดับปัญหาต่าง ๆ จึงมีความสลับ

ซับซ้อนยิ่งขึ้น มีแต่การศึกษาที่มีระบบมีทิศทางที่แน่นอน ด้วยการวิจัยเท่านั้น จึงจะช่วยให้เราหาค้นคว้าของปัญหาได้ การมองเพียงแต่พฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ภายนอก แล้วกำหนดมาตรการแก้ปัญหา เป็นการเสี่ยงและสิ้นเปลืองอย่างมาก เพราะจะมีความผิดพลาดในการแก้ปัญหาไม่ตรงจุดอย่างแน่นอน ความจำเป็นของการวิจัยจึงมีทั้งด้านสาขาวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ก้าวทันกับความก้าวหน้าของสังคม ไม่จบความ นอกจากนั้น การวิจัยยังมีความสำคัญในการศึกษามนุษย์เราทั้งทางด้านสรีระและจิตใจที่ได้รับการคุกคามจากโรคร้ายทั้งทางธรรมชาติ และความเปลี่ยนแปลงในจิตเบื้องลึกในสังคมและชุมชน เพราะสังคมยิ่งสลับซับซ้อนค้นคว้าที่เกิดของปัญหาที่สลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ยิ่งในสังคมของโลกไร้พรมแดนในปัจจุบันและอนาคตแล้ว การวิจัยถือว่าเป็นเครื่องมือชิ้นเอกในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีอย่างยิ่งทีเดียว

โลกไร้พรมแดน คือ อะไร

ในระยะเวลา ๒๐ กว่าปีที่ผ่านมา การเจริญพัฒนาด้านความรู้เป็นไปรวดเร็วมาก ผลผลิตด้านการวิจัยและทางด้านการรู้เพิ่มขึ้นอย่างทวีคูณ ได้มีผู้ศึกษาพบว่าแต่ละวันจะมีรายงานทางวิทยาศาสตร์ถึง ๖,๐๐๐-๗,๐๐๐ ฉบับ ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบันนี้จะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓ ของที่มีอยู่เดิมทุกปี ดังนั้น จะเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวในเวลาห้าปีครั้ง ยิ่งไปกว่านั้น อัตราเพิ่มของข้อมูลยังเพิ่มเป็นทวีคูณด้วย ซึ่งคาดว่าจะเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๕๐ ต่อปี ดังนั้น ในช่วงเวลาเพียง ๒๐ เดือนก็จะเพิ่มเป็นหนึ่งเท่าตัว ถ้าจะพูดให้เข้าใจง่าย ๆ

ก็คือ ความรู้ที่เกิดขึ้นในไม่กี่ปีนี้ มีปริมาณเท่ากับหรือมากกว่าความรู้ที่สะสมมาในโลกนี้นับเป็นพัน ๆ ปี นี่คือการปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบันและโลกอนาคตที่เคลื่อนไหวไปอย่างรวดเร็วโดยไม่หยุดยั้ง ในอีกด้านหนึ่งของความรู้เหล่านี้ ก็กระจายแพร่หลายไปทุกแห่งในโลก เหมือนน้ำไหลหลาก ที่ทุกคนจะได้รับรู้ข่าวสารเหมือนอยู่ในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งแต่ก่อนโน้นก็ไม่เกิดปรากฏการณ์เช่นนั้น ทั้งนี้ เพราะปัจจุบันระบบการสื่อสาร คมนาคม และระบบข้อมูลต่าง ๆ ตั้งแต่โทรเลข โทรศัพท์ โทรพิมพ์ โทรทัศน์ การสื่อสารผ่านดาวเทียมและคอมพิวเตอร์ ทำให้ความรู้แพร่หลายไปได้อย่างรวดเร็ว ความรู้ที่เกิดขึ้นในที่ต่าง ๆ ไม่ว่ามุมใดของโลก หรือไม่ว่าเวลาใดสามารถต่อค้นเข้าได้โดยรวดเร็วเสริมกันและกัน และนำไปสู่การค้นคว้าความรู้ใหม่ได้รวดเร็วกว่าเดิมมาก ขอยกตัวอย่างเหตุการณ์สมัยก่อนโน้น เมื่อประธานาธิบดีลินคอล์น แห่งสหรัฐอเมริกาถูกลอบสังหาร ข่าวกระจายไปทั่วอเมริกาได้เร็วเพราะส่งข่าวทางโทรเลข อย่างไรก็ตามกว่าข่าวดังกล่าวไปถึงประเทศอังกฤษก็ต้องใช้เวลาถึง ๕ วัน ซึ่งต่างกับปัจจุบันอย่างมาก เช่น เมื่อนายกรัฐมนตรีของประเทศไทย ประกาศลาออกข่าวก็กระจายไปทั่วโลก ภายใน ๕-๑๐ นาที โดยผ่านเครือข่ายสื่อสารต่าง ๆ ไม่ว่าโทรทัศน์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงเห็นว่าโลกนี้เล็กลงทีเดียวในทางการสื่อสารทางข้อมูล นี่คือ ความหมายของคำว่า โลกไร้พรมแดน

การไร้พรมแดนของโลกปัจจุบัน นอกจากจะไม่มีพรมแดนทางข่าวสารข้อมูล ด้านความรู้แล้ว ด้าน

เศรษฐกิจ การค้า สารสนเทศ การขนส่ง คมนาคม การท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อมและมลพิษ ก็เป็นโลกที่ไม่มีพรมแดนเช่นเดียวกัน ดังนั้น ความเคลื่อนไหวด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมา ก็แพร่กระจายและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคน ของสังคมโดยรวมในทุกหนทุกแห่งของโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งผลกระทบนี้ สามารถเป็นไปได้อย่างดีทั้งด้านลบและด้านบวก เป็นไปได้ต่อบุคคล ต่อชุมชน ต่อสังคม หรือต่อประเทศ โดยรวมด้วยเช่นกัน

แต่ขณะเดียวกันโลกนี้และประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทย แม้จะดำรงอยู่ในโลกไร้พรมแดนก็ตาม แต่แต่ละประเทศหรือชุมชน สังคม ก็ยังมีพรมแดนขวางกันเช่นเดียวกัน ไม่ว่าพรมแดนประเทศ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม หรือความเชื่อต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ จะเป็นอุปสรรคหรือไม่ก็เป็นข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ในโลกไร้พรมแดน ความเชื่อ ศาสนาหรือวัฒนธรรม อาจจะเป็นตัวปิดกั้นการรับรู้ข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลต่อการปรับตัวเพื่อการดำรงอยู่ในสังคมที่เคลื่อนไหวไปอย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกัน ข้อมูลข่าวสารที่ไหลทะลักเข้ามานั้น อาจจะทำลายวัฒนธรรม ประเพณีของสังคม หรือชุมชนของตนเอง จนไม่มีเอกลักษณ์ความเป็นคนในสังคมนั้นเหลืออยู่เลย ยิ่งถ้ามองในขอบเขตที่กว้างไปกว่านั้น ในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา จะพบว่า ในด้านเศรษฐกิจและการค้าของประเทศไทยเราผูกพันอยู่กับเศรษฐกิจของโลกถึงร้อยละ ๖๐ ทั้งนี้ เพราะเศรษฐกิจของไทยปัจจุบันเป็นเศรษฐกิจเพื่อการส่งออก นั่นคือ ต้องพึ่งพาตลาดต่างประเทศเพื่อการส่งออกเป็นส่วนมาก และ

การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทยเรา ก็เป็นการระดมทุนมาจากต่างประเทศ พึ่งพาอาศัยเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ซึ่งทำให้ไม่สามารถวางรูปแบบการพัฒนาตามที่ต้องการได้ ยิ่งไปกว่านั้น ประเทศเรายังไม่ได้พึ่งพาตนเองทางวิชาการในการพัฒนามาตั้งแต่ต้น แต่นำเทคโนโลยีสำเร็จรูป ที่ไม่ได้สร้างด้วยความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นของคนไทยมาใช้ เราไม่ได้ใช้การวิจัยนำหน้าเพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานไปจนถึงไม่สามารถดัดแปลงสร้างสรรค์เครื่องจักรและสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาได้ ดังนั้น แม้ว่าเราจะบอกว่าเราเป็นประเทศเอกราชทางการเมือง แต่ความจริงแล้ว เรายังเป็นเมืองขึ้นทางเศรษฐกิจ และได้รับผลกระทบจากอิทธิพลทางการเมืองระหว่างประเทศอยู่ และที่สำคัญเรายังเป็นเมืองขึ้นทางปัญญาอยู่อีกต่อไป

ประเทศไทยควรเป็นอย่างไรในอนาคต

การดำรงอยู่ในสภาพของโลกไร้พรมแดนเช่นนี้เป็นสภาพแวดล้อมที่บีบบังคับให้สังคมไทยเราต้องเป็นสังคมเปิดในด้านการค้า ผลการเจรจาของอูรุกวัย และการจัดตั้ง องค์การการค้าโลก (World Trade Organization) จะทำให้การค้าและการบริการมีเสรีมากขึ้น และต้องมีการแข่งขันมากขึ้น การดำรงอยู่ในสังคมโลกเช่นนี้ เราจำเป็นต้องปรับตัวเองทั้งตัวบุคคล ซึ่งเป็นพลเมืองของสังคม ทั้งรัฐบาล และทั้งองค์กรเอกชนต่าง ๆ การปรับตัวดังกล่าวนี้ ต้องสร้างเสริมการเรียนรู้สร้างสติปัญญาให้ทันกับโลกที่เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว ทั้งสามารถที่จะรอบรู้ในความเป็นตัวของตัวเองในลักษณะของบุคคล สังคม องค์กร และรัฐบาล ว่ามีความสามารถ มีจุดด้อย

จุดแข็งอะไรบ้าง พร้อมทั้งรู้ว่าสังคมโลกรอบนอกเป็นอย่างไร เพื่อที่จะมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันได้ และสามารถที่จะแข่งขันกับสังคมภายนอกได้

การสร้างความรู้และสติปัญญาให้กับพลเมือง สังคมหรือองค์กร ต้องให้หนทางการศึกษาและการวิจัยเท่านั้น เราจะเห็นว่าการลงทุนทางการศึกษาของประเทศไทยยังไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งประเทศไทยมีการลงทุนประมาณร้อยละ ๓.๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ส่วนประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย มีการลงทุนทางการศึกษาประมาณร้อยละ ๕-๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวม และถ้ามองด้านการวิจัยเราก็จะพบว่าในประเทศไทยที่พัฒนาแล้ว มีการลงทุนด้านการวิจัยประมาณร้อยละ ๓-๔ ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ส่วนประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย ประมาณร้อยละ ๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวม จะเห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ประเทศไทยนั้นน่าเป็นห่วงมาก คือ มีการลงทุนการวิจัยต่ำมาก จากสถิติตัวเลขจากปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ซึ่งมีการวิจัยร้อยละ ๐.๕ ลดลงเหลือร้อยละ ๐.๑๕ ในปี ๒๕๓๗

ดังนั้น สำหรับประเทศไทยที่กำลังพัฒนาตนเองให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่นั้น ควรเพิ่มการลงทุนการวิจัยให้มากกว่านี้ ไม่เช่นนั้น สภาพการปรับตัวการเสริมสร้างปัญญาและความรู้ เพื่อให้สามารถเป็นอิสระในทางปัญญา และเป็นอิสระทางเศรษฐกิจที่ผูกติดอยู่กับต่างประเทศ ก็ไม่สามารถเป็นไปได้เลย นอกจากนั้น แล้ว ยังต้องทุ่มเทงบประมาณในการศึกษาให้มากกว่านี้ เพื่อให้ เกิดทรัพยากรคนทางปัญญาของพลเมืองที่สามารถมีความรู้

ใช้ความรู้และผลิตความรู้ใหม่โดยสามารถทำการศึกษาวิจัยได้ ดังนั้น การเรียนการสอนควรเน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันวิชาการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถปรับตัวรับความรู้ใหม่ และปรับความรู้ให้เหมาะสมกับสภาพของคน ตลอดจนสร้างความรู้ใหม่ขึ้นได้

การวิจัยในยุคนี้ควรเป็นอย่างไร

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า โลกปัจจุบันได้เคลื่อนไหวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว และประเทศไทยเราก็เข้าสู่สังคมเปิดที่มีการแข่งขันอย่างเสรีทางด้านเศรษฐกิจการค้า ถ้าเศรษฐกิจการค้าและการอุตสาหกรรม ยังต้องผูกติดกับเศรษฐกิจโลก การอุตสาหกรรมยังพึ่งพาทุนและเทคโนโลยีของต่างประเทศ เศรษฐกิจ การค้าและการอุตสาหกรรมของประเทศไทย ก็ไม่สามารถปลดแอกออกจากพันธนาการเหล่านั้นได้เลย ขอให้เราลองศึกษาการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นเป็นตัวอย่าง ในระยะแรกของการพัฒนาอุตสาหกรรม ญี่ปุ่นมุ่งพัฒนาเพื่อสนองความต้องการของตลาดภายในประเทศ เพื่อส่งเสริมการกินดีอยู่ดีของคนในประเทศ ซึ่งเป็นตลาดที่ไม่ต้องแข่งขันมาก ในระยะนี้ญี่ปุ่นพัฒนาโดยการลอกแบบก่อนแล้วค่อยดัดแปลงทั้งหมด ภายหลัง สำหรับการลงทุนก็เช่นกัน ญี่ปุ่นระดมทุนจากภายในประเทศเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สำคัญที่สุด เหนืออื่นใด ก็คือ ญี่ปุ่นพึ่งตนเองทางวิชาการตั้งแต่ต้น พยายามจะไม่นำเทคโนโลยีสำเร็จรูปใด ๆ ที่ไม่เสริมสร้างความสามารถของคนญี่ปุ่นเข้ามา แต่ญี่ปุ่นใช้การวิจัยนำหน้าเพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานด้านต่าง ๆ

การวิจัยของประเทศเราควรมีการยึดหลักการวิจัยเพื่อจะฟังตนเองทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และอุตสาหกรรม เราจึงต้องมีการทุ่มเทลงทุนให้มากกว่านี้ การพัฒนา ก็ควรจะมีทิศทางแน่นอน ควรมีการวิจัยเชิงนโยบายเพื่อวางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีในการพัฒนาประเทศ ปฏิรูปปรับเปลี่ยนสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง ให้สอดคล้องและทันการกับกระแสของสังคมโลกที่เปลี่ยนไป แต่ถ้ายังขาดการวิจัยเพื่อวางนโยบายวางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีในการพัฒนาประเทศอย่างจริงจังแล้ว ด้านเศรษฐกิจก็ยังคงผูกติดกับภาวะเศรษฐกิจต่างประเทศ ความแตกต่างทางเศรษฐกิจของคนรัวรัวกับคนจน ก็ยังจะห่างมากขึ้นกว่าเดิม ประชาธิปไตยก็ยังคงอยู่ในกลุ่มชนผู้ปกครองเพียงไม่กี่กลุ่มเท่านั้น ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรก็ยังคงดำรงอยู่ทั่วประเทศ การวิจัยในด้านนโยบายควรจะมีการทำวิจัยในอนาคตด้วย ทั้งนี้ เพื่อทำนายอนาคตข้างหน้าว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง มีแนวโน้มอย่างไร จริงๆแล้วการวิจัยเชิงทำนาย จะมีประโยชน์มากในทุกด้านไม่ว่าด้านเศรษฐกิจ การค้า การเมือง สังคม จะมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับโลกที่ไร้พรมแดน และมีการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ เพื่อให้เราสามารถเตรียมตัวรับสถานการณ์หรือป้องกันล่วงหน้าได้

นอกจากนั้น การวิจัยทางการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาเป็นสมองของประเทศเพราะพลเมืองของประเทศ จะต้องเข้าไปแบกรับการบริหาร การปกครองและการสร้างประเทศต่อไป ถ้าระบบการศึกษาขาดการวิจัยเพื่อการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงให้ทันกับเหตุการณ์

แล้ว สมองของประเทศก็มีผลกระทบ คือ ไม่สามารถนำประเทศไปสู่สังคมที่ก้าวหน้าได้ การศึกษาของเราในปัจจุบัน เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาในห้องเรียนเป็นหลัก ผู้เรียนขาดประสบการณ์และการศึกษาจากความเป็นจริงรอบตัวทั้งใกล้และไกล ทั้งไม่ได้ฝึกความสามารถในการแยกแยะ เลือกรับความจริงจากข้อมูลข่าวสารที่มีอย่างท่วมท้น ซึ่งมีทั้งจริงและเท็จ ทำให้ไม่สามารถแยกความจริงกับความเท็จออกจากกันได้ ทั้งการเรียนไม่เน้นวิธีคิด จึงขาดวิจารณญาณว่า อะไรจริง อะไรไม่จริง และขาดการนำประสบการณ์ หรือข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นปัญหาที่สูงสุด นอกจากนั้นการศึกษาไทยยังขาดความเป็นเอกภาพในด้านนโยบาย และการวางแผนที่ดี ไม่ว่าข้อต่อระหว่างประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษา หรือขาดความเป็นเอกภาพระหว่างสถาบันฝึกหัดครู สถาบันอาชีววะ มหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน สิ่งเหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการวิจัยเพื่อปฏิรูประบบการศึกษา และระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับโลกยุคนี้

การวิจัยอีกด้านหนึ่งที่สำคัญ คือ การวิจัยทางด้านอุตสาหกรรม การประกอบอุตสาหกรรมในปัจจุบันมีปัญหามากมาย ไม่ว่าปัญหาเรื่องการแข่งขัน ปัญหาต้นทุนการผลิต ปัญหามลพิษ หรือปัญหาคุณภาพและมาตรฐานสินค้า และยังมีปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย การวิจัยจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่นำเราไปสู่การแก้ปัญหาเหล่านี้ การพึ่งพาเทคโนโลยีและสติปัญญาจากต่างประเทศตลอดไป เป็นการผูกมัดตนเองให้เป็นเบี้ยล่างทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งไม่เป็น

ผลดีต่อประเทศโดยรวมอย่างแน่นอน ดังนั้น ในภาคอุตสาหกรรมแต่ละแห่ง ต้องมีหน่วยวิจัยภายในเพื่อติดตามดูแลกิจการของตน ขณะเดียวกันต้องก้าวทันหรือนำหน่วยวิจัยอื่น ๆ ซึ่งการวิจัยทางด้านอุตสาหกรรมมีหลายระดับ คือ การวิจัยมูลฐานเปิดกว้าง การวิจัยหาผลิตภัณฑ์และกระบวนการใหม่ การวิจัยปรับปรุงแก้ไข และการวิจัยเพื่อการควบคุมคุณภาพ

การวิจัยควรจะดำเนินการอย่างไร

โดยสภาพที่เป็นจริงทั้งในอดีตและปัจจุบัน สภาพปัญหาต่าง ๆ จะมีความเกี่ยวเนื่องส่งผลสะท้อนซึ่งกันและกัน แต่ในสภาพปัจจุบันด้วยความเป็นโลกที่ไร้พรมแดน ปัญหาต่าง ๆ จะส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน รวดเร็วกว่าอดีตมาก การศึกษาวิจัยจึงต้องกระทำในระดับกว้างและระดับลึก เพื่อให้เข้าใจปัญหาและแก้ปัญหาอย่างตรงจุด ดังนั้น การทำงานวิจัยจึงควรดำเนินไปในลักษณะการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อจะได้มีการถ่ายทอด และสร้างนักวิจัยใหม่ ๆ ขึ้นมาแทน และยังสามารถรับภาระงานที่ใหญ่ที่ต้องการกำลังคนมากได้ด้วย นอกจากการทำงานเป็นกลุ่มแล้ว ยังต้องมีการสร้างเครือข่ายการวิจัย ซึ่งการดำเนินการลักษณะนี้ จะมีการถ่ายทอดประสบการณ์ มีการตรวจสอบผลการวิจัยข้ามกลุ่ม และอาจมีการแบ่งงานกันทำ หรือผึกกำลังกันทำการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาใหญ่ที่มีขอบเขตกว้างขวาง การสร้างเครือข่ายการวิจัยมีผลดี คือ จะช่วยทำให้ได้ผลรวดเร็ว ลดการทำงานซ้ำซ้อน ทำให้มีการตรวจตรา ตรวจสอบได้ อีกทั้งเป็นการเชื่อมโยงความรู้ให้เป็นภาพใหญ่ขึ้น การวิจัยจะไร้ผลอย่าง

ยิ่ง ถ้าไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ ดังนั้น ควรจะต้องจัดให้มีการพบปะ ประชุม สัมมนา ระหว่างผู้ประกอบการ ผู้ตั้งโจทย์ ผู้วิจัยและนักวิชาการอย่างสม่ำเสมอ

บทบาทการวิจัยจะดำเนินไปเพื่อให้สอดคล้องต่อการสร้างปัญหา สร้างนโยบาย และการแก้ปัญหาของประเทศชาติ ควรต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะรัฐบาลควรมีการจัดทุนอุดหนุนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยร้อยละ ๓ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ นอกจากนั้น รัฐบาลควรดำเนินการจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ เพื่อการวิจัยโดยด่วน ไม่ว่าจะเป็นกองทุนวิจัยโดยรวมหรือกองทุนวิจัยเฉพาะทาง เพื่อพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศต่อไป สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ควรสนับสนุนส่งเสริมการวิจัย สร้างเครือข่ายการวิจัย ส่งเสริมให้มีบรรยากาศการวิจัย และที่สำคัญเพื่อสามารถทำให้การวิจัยสอดคล้องกับสังคมและสภาพเป็นจริงของการพัฒนาประเทศ ควรสร้างความสัมพันธ์กับธุรกิจเอกชน ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อศึกษาเรียนรู้ที่ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน ในหน่วยงาน หรือในธุรกิจนั้นได้จริง ๆ สำหรับภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคบริการ ไม่ว่าจะเป็นบริษัทเล็กหรือใหญ่ ควรจะต้องมีหน่วยงานวิจัยและพัฒนา ซึ่งอาจจะเป็นหน่วยงานวิจัยระดับควบคุมคุณภาพ หรือระดับสูงกว่านี้ก็ได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของธุรกิจและควรสร้างความสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัยและหน่วยงานของธุรกิจนั้น บริษัทแต่ละบริษัทควรจะต้องงบประมาณการวิจัยและพัฒนา โดยการตั้งงบประมาณระหว่างร้อยละ ๒ ถึงร้อยละ ๒๐

ของรายรับรวมของบริษัท ในแต่ละองค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ควรสร้างทีมวิจัย และสร้างความเข้มแข็งของทีม และสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับทีมอื่น ทั้งภายในองค์กรตนเองและองค์กรอื่น

การวิจัยในยุคโลกไร้พรมแดนจึงเต็มไปด้วยการ

ท้าทายและการลงทุนลงแรงอย่างแท้จริง แต่ถ้าเราต้องการให้สังคมและประชากร มีความอยู่ดีกินดี มีสันติสุข มีความก้าวหน้าและมีการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตที่ดี การลงทุนลงแรงและความพยายามต่าง ๆ ก็ไม่สูญหาย แต่กลับได้รับผลพอกพูนหลายเท่าทวีคูณ □□

บรรณานุกรม

จรัส สุวรรณเวลา. "วิทยาการในอนาคต." : วารสารวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๑, มกราคม - มิถุนายน ๒๕๒๙, หน้า ๑-๑๐.

จุมพล พูลภัทรชีวิน. "การวิจัยอนาคต." : วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. ๑, มกราคม - มิถุนายน ๒๕๒๙, หน้า ๒๒-๓๔.

เทียนฉาย กีระนันทน์. "การวิจัยเพื่ออนาคต." วารสารวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๑, มกราคม - มิถุนายน ๒๕๒๙, หน้า ๑๐๓-๑๒๙.

นภา ศรีไพโรจน์. หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ศึกษาพร จำกัด, ๒๕๒๗.

ประเวศ วะสี. ยุทธศาสตร์ทางปัญญาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ๒๕๓๘.

ลีปพนนท์ เกตุทัต. "การวิจัยในอนาคต : สร้างสรรค์ปัญญาเพื่อพัฒนาประเทศ". : การประชุมวิชาการครั้งที่ ๔ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. ๒๘ มกราคม ๒๕๓๗.